

20

49^e Jaargang

Dinsdag 4 november 2014

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd *Sprekend verleden*

De Hogepriester bij de kandelaar

Hij zal op den louteren kandelaar die lampen voor het aangezicht des HEEREN geduriglijk toerichten (Leviticus 24:4)

In gedachten zien we de hogepriester Aäron het heilige van de tabernakel binnengaan. Drie dingen draagt hij bij zich: een kruik met olie, een snuiter – dat is een kleine gouden tang – en een blusvat, een bakje met water. Wat gaat de hogepriester daarmee doen? Het antwoord vindt u in de tekst boven deze meditatie. Aäron moet de lampen van de gouden kandelaar ‘toerichten’, verzorgen.

De gouden kandelaar

Waarom stond die kandelaar eigenlijk in het heilige? Allereerst om licht te verspreiden. Op de zeven armen van de kandelaar bevonden zich zeven lampen: kleine gouden bakjes, waarin olie en een pit was. Voortdurend verspreiden die zeven lampen hun licht in het heilige.

Maar tegelijk had de kandelaar ook nog een andere functie. Hij stond ook in het heilige als een symbool van Gods Kerk op aarde (Openbaring 1:20). En zonder woorden predikte hij twee dingen. Allereerst wat het geheim is van Gods Kerk. Want kijkt u eens goed: de kandelaar is gemaakt van zuiver goud. Daarom wordt hij in onze tekst de ‘loutere kandelaar’ genoemd. Zuiver, louter goud – dat wijst op het zuivere werk van Gods vrije genade.

In de tweede plaats predikte de kandelaar wat de roeping is van Gods Kerk. Met welk doel heeft God in zichzelf verloren zondaren uit vrije genade uitverkoren? Met welk doel roept en trekt Hij hen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht? Met deze bedoeling, dat ze als lichten zouden schijnen te midden van een krom en verdraaid geslacht (Fil. 2:15).

Dat is toch, als het goed is, het gebed van een mens met genade. Maar daar rijst ook levensgroot de vraag op: Hoe zal ik – duisterling in mijzelf – ooit een sprankje licht kunnen geven tot eer van de Heere? Is dat ook uw vraag?

Aäron en Christus

In onze tekst geeft de Heere Zelf opdracht aan Aäron om de lampen van de kandelaar ‘geduriglijk toe te richten’. Dat betekent: Aäron moet er voortdurend, iedere morgen en iedere middag, voor zorgen. Ja, dat is nodig. Want wat, als de priester nu eens niet zou zorgen voor de kandelaar? Dan zou de pit op een bepaald moment gaan smeulen. Dan zou de lamp na verloop van tijd gaan walmen en stinken. En op zeker ogenblik zou de olie in de lampen opraken. De lampen zouden uitdoven!

Naar Wie wijst deze hogepriester bij de kandelaar heen? Openbaring 2:1 zegt, dat het Christus is, ‘Die in het midden van de gouden kandelaren wandelt’. Hij is de grote Hogepriester. Al in de stilte der eeuwigheid is Hij door Zijn Vader tot Middelaar aangesteld. En tot Zijn Hogepriesterlijke bediening behoort ook, dat Hij – in opdracht van Zijn Vader – de kandelaar van Zijn Kerk voortdurend trouw zal verzorgen.

Christus’ trouwe zorg

Wat heeft Christus een werk aan Zijn Kerk! Want vanuit zichzelf hebben Gods kinderen geen sprankje licht. Laat staan dat ze licht zouden geven. Alleen wanneer Christus de olie van Zijn Geest laat druppelen in hun hart, geeft hun lamp haar licht.

Maar als arme zondaren de olie van Gods Geest en Zijn genadelicht mogen ontvangen, hoe vaak is het dan niet zo, dat de pit gaat walmen. Dat ze iets worden met de olie en het licht dat de Heere gaf. Dat de hoogmoed oprijst. Weet u wat dan zo nodig is? Dat Christus komt met de gouden snuiter in Zijn hand. Dat Hij alles wat onrein is, gaat zuiveren en wegnemen. En dat Hij hun hoogmoed gaat doven in Zijn blusvat.

Anderzijds: wat kan het ook zo zijn, dat de pit te diep ligt. En gaat smeulen. Gods bestreden kinderen kunnen vaak zo moedeloos zijn. Door aanvechtingen van de vorst der duisternis. Door de kracht van de inwonende zonde. Dan is het niet minder nodig, dat Christus komt en met Zijn gouden snuiter de pit omhoog trekt. Dat Hij Zijn moedeloze kinderen toespreekt.

En nu zegt onze tekst, dat Christus dit zál doen. Onophoudelijk zal Hij zorg dragen dat Zijn Kandelaar blijft branden. Want God de Vader heeft Hem dat werk Zelf opgedragen. O, Gods kind kan, als hij ziet op alle rook en duisternis in zijn leven, zo vrezen dat zijn lamp nog eens zal worden uitgeblust. En dat verdiend.

Maar als de Heere het geloof in de beoefening geeft om te zien op deze dierbare Christus te midden van de kandelaren, dan klinkt het - vanaf de laagste plaats en vol verwondering: ‘Door U, o HEER’, geeft mijne lamp haar licht!’ De Heere geve dat dát ons aller beleving en belijdenis mag zijn.

A.J.T. Ruis

Ongeloof, de ergste zonde

*Daniël 3:37
Nu prijs ik,
Nebukadnézar, de
Koning des hemels.*

Wat is de ergste zonde, die we in ons leven zouden kunnen doen? Dat we iemand vermoorden? Of iets heel ergs doen op het gebied van seksualiteit? Het stelen van een auto? Gokken? Vloeken? Zouden dit de ergste zonden zijn? Nee, ondanks het feit dat dit verschrikkelijke zonden zijn, is er één zonde die veel ernstiger is. Namelijk de zonde van het ongeloof. De Schotse predikant Thomas Boston (1676-1732) heeft vaak over de zonde van het ongeloof geschreven en gepreekt. Volgens hem is ongeloof: 'De in het Evangelie aangeboden Christus verwerpen'.

Nebukadnear heeft op alle bemoeienissen van God gereageerd met ongeloof. Hoe ernstig de droomboodschappen van God ook waren. Hoe duidelijk de roepstemmen ook klonken. Hoe bewogen de prediking van Daniël ook was. Nebukadnezar heeft het niet geloofd. Ontzettend, dat een mens zoveel kan meemaken. En toch ongelovig kan blijven.

Wij zijn in veel opzichten natuurlijk anders dan Nebukadnezar. Dat was een wrede tiran, die niets gaf om een mensenleven. Hij was een afgodendienaar en hij leidde bovendien ook nog eens een zeer zedeloos leven. Dat doen wij allemaal op deze manier niet. Maar om verloren te gaan hoeft je ook helemaal niet zo'n goddeloos leven te leiden. Het enige wat je moet doen om verloren te gaan, dat is: ongelovig zijn!

Dat was de reden waarom een groot deel van het volk Israël niet in het beloofde land kwam. 'Zij konden niet ingaan vanwege hun ongeloof', zo lezen we in Hebreëen 3:19.

Daar tilt God namelijk heel zwaar aan. Als Zijn Woord in twijfel wordt getrokken. Als de waarschuwingen en de roepstemmen ons niet tot bekering brengen. Als de beloften en de nodigingen ons niet in het stof doen buigen. Dan zijn we in wezen net zoals Nebukadnezar.

Ja maar, zegt iemand, ik heb zomaar geen vrijmoedigheid om te geloven dat de Heere mij wil vergeven. Ik durf dat niet zomaar aan te nemen dat de Heere mij genade wil

schenken. Ik durf zomaar niet te geloven dat God mij wil hebben. Maar je durft het wel aan om je rug naar Hem toe te keren? Je durft het wel aan om de aangeboden verlossing niet aan te nemen? Je durft het wel aan om de uitgestoken hand van de Heere niet vast te grijpen? Je durft het aan om al die beloften in de Bijbel maar te laten voor wat ze zijn?

Als de Heere het zegt: 'Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde'.

Dan durf jij te zeggen: ja maar zou God mij daarmee bedoelen?

Als de Heere zegt: 'Opent uwe mond, al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt'.

Dan zeg jij: ja maar is dat eigenlijk wel zo?

Wij durven zoveel, jongelui. Wij durven te zondigen. Wij durven ongelovig te zijn.

Maar onthoudt één ding: wij gaan niet verloren omdat we niet gedúrfd hebben. En we gaan ook niet verloren omdat we niet gekúnd hebben.

Maar we gaan verloren omdat we niet gewild hebben. De hierboven genoemde predikant, Thomas Boston, zegt: 'Ongeloof is niet alleen maar een boze macht, die ons in bezit heeft genomen. Maar ongeloof is vooral een boze wil.' Zo heeft de Heere Jezus het tegen het ongelovige Jeruzalem gezegd: ...en gijlieden hebt niet gewild... (Mattheüs 23:37).

Als je toch alles eens zou moeten optellen, hoe de Heere ons hele leven al bezig is om ons te overtuigen. Hoe Hij worstelt om ons te behouden. Hij zegt het ons elke keer weer en Hij bewijst het bij elk gunstbewijs weer dat Hij geen lust heeft aan onze dood. En we hoeven ons niet af te vragen of die wel voor ons zijn, want de Dordte Leerregels zeggen dat Hij ze laat verkondigen met bevel van bekering en geloof.

Ja, zeg je: maar dat verbroken hart dan, en die verslagen geest? Die zijn toch onmisbaar? En daar kan een mens toch niet zelf voor zorgen?

Je hebt ze niet? Je kunt zelf niet geloven? Maar dat hoeft niet ook. Jij kunt het niet en de Heere verwacht het ook niet. Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten. Hoe vleselijk we zijn. Hoe blind we zijn in de geestelijke dingen. Maar Hij wil het geven. Lees Psalm 81 maar eens. En Ezechiël 36. En Johannes 15. Je hebt de Heere echt in alles nodig en je mag Hem om ook alles vragen. Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

De getrouwheid van de Heere

DL 5 art 2 en 3



Het verschil tussen een kanaal en een rivier is bekend. Een kanaal is een gegraven water en is zo van betekenis. Zelfs onmisbaar, maar hij is altijd gelijk. Er zit geen beweging, geen werking in. Van een rivier kan dit wel gezegd worden. Het wordt ook gezien. We spreken van hoog en laag water. Een rivier is ontstaan en heeft door de kracht van de stroom een weg gebaad naar de zee. Wij die wonen in het waterland, weten het. We leven in een bijzonder land. Water heeft de eeuwen door werk en werkgelegenheid gegeven. Water is niet statisch, maar dynamisch. Dit kan ook gezegd worden van het geestelijk leven. Het werkt en het werkt door in het leven en is tot zegen. Het staat in de overtuiging dat de drie-enige God in het leven is en bij dat werk is de wedergeboorte geheel betrokken. Dat kunnen we lezen in de Schrift en in de belijdenis. In de N.G.B. art. 9 wordt gewezen op de werkingen van de drie-enige God Die wij in ons gevoelen en de leerregels gaan daar niet aan voorbij.

Verootmoediging

In artikel 2 wordt gewezen op de werken van een wedergeborene alhoewel er gebreken aan kleven. Die ontdekking en erkenning leidt tot verootmoediging voor God. De pijn van niet te kunnen voldoen aan waar de Heere recht op heeft, wordt gevoeld. Toch kan men niet nalaten om in verootmoediging tot God te komen. Met daarbij de toevluchtneming tot de gekruisigde Christus. De door God Gewilde en Gegevene is de Voldoener

en de Verzoener en tevens de Heilwerver en Heilstoepasser. De Geest des gebeds en der genade leidt tot daden. De Geest doet bidden om de vrucht van Christus' sterven en daarbij behoort ook het sterven van het zondige vlees. Dit sterven geschiedt procesmatig. Het is vaak een jarenlang proces, maar het einde staat vast. Bij de wederkomst van de Zaligmaker, de Heere Jezus Christus, zal ons vernederd lichaam veranderd worden en gelijkvormig worden aan het verheerlijkt lichaam van Jezus Christus (Filipp. 3:21). De Heilige Geest werkt als Geest der gebeden en leert zo de heilige oefeningen der Godvruchtigheid. Daardoor ontstaat er al meer een afkeer van en zelfs een haat tegen de zonde. Er is een drang tot voortdurend gebedsleven. Bij nalatigheid taant het geestelijk leven, maar bij voortdurend gebed groeit het geestelijke leven en zo ook het ambtelijke leven. We kunnen wijzen op en spreken over reformatie en puriteinen, maar raakt het ons en stimuleert ons hun gebedsleven? Zijn we navolgers?

Overwinning

Zeker, in dit leven is het ware leven van een gelovige ten dele. Men draagt mee vlees en lichaam der zonde en des doods. Maar niet zonder hoop, en die hoop beschaamt niet omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest Die ons is gegeven (Rom. 5:5). Door die wetenschap is er onder het zuchten door de werkelijkheid waarin men staat en leeft, een verlangen, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing van ons lichaam (Rom. 8:23). In het strijdperk van het leven, in de strijd tegen satan, wereld en eigen vlees, versterkt de Heere door Zijn Woord en Geest: het lijden van deze tegenwoordige tijd is niet te waarderen tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden (Rom. 8:18). Zeker er gebeurt veel. Bijzonder in de laatste periode van de wereld. In twee Bijbelboeken, Daniël en Openbarin-

gen, worden we op werkelijkheden gewezen. Zo ook in de eindprediking door Jezus. Maar de triump staat vast. De oorlog tegen het Lam zal sterk en fel zijn en zo tegen Zijn volgelingen. Het Lam is hun Herder en zij Zijn schapen. De Overwinnaar is de Heere der heren, de Koning der koningen. De geroepen, de uitverkoren, de gelovigen zullen met Hem leven. Eeuwig zullen zij bij en met Hem zijn (Openb. 17:14). Dat staat beschreven en is waar. De drie-enige God is waar en daarom is het Woord waar. Laat de Schrift spreken als Gods Waarheid. Broodnodig vandaag. Voor elke generatie.

Inwonende zonde

Brengt artikel 3 ons in de mineurstemming? Want wat lezen we direct al aan het begin? We worden gewezen op het heden, gelijk ook Johannes beleeft. En ik stond op het zand der zee (Openb. 12:18). Wat is en waartoe. Die twee werkelijkheden spreken ook in artikel 3. Zeker ontleend aan de Schrift en zo ook de weerlegging van de Remonstrantse leer. De volharding van de gelovige is naar Remonstrantse overtuiging geen gehele daad van God. Er is sprake van medewerking. De activering van 's mensen wil is nodig om te komen in het eeuwige leven. Zijn doen en laten in het leven staan daar niet buiten. Niets gaat buiten onze wil. Wat nu voor waarheid gehouden werd in de zeventiende eeuw, is niet weg. Eenzijdig valt de nadruk op het doen, de menselijke activering. De heiliging wordt losgekoppeld van de rechtvaardiging. Deze daad is tegen de Schrift. Rechtvaardiging en heiliging gaan samen. Ze zijn onderscheiden, maar vormen een eenheid. In het persoonlijk leven wordt dit verstaan en gekend. Denk aan het volmaakte gebed, het Onze Vader, en zo de zelfgetuigenissen van Paulus, Rom. 7 en Johannes in zijn brieven. De Godskennis leidt tot vermeerdering van zelfkennis. Paulus belijdt: in mij woont de zonde (Rom. 7:7). In

aansluiting daarop gaat het in de belijdenis over de inwonende zonde. Het woord 'inwoning' is bekend. Bijzonder in de oorlogstijd en een periode na de oorlog was er inwoning. Er werd inwoning gevraagd en inwoning geboden. Dat was inkwartiering en dat was niet zo'n aantrekkelijke zaak. Een deel van een huis of boerderij werd opgeëist door de bezettende macht. Veel burgers waren hun vrijheid kwijt en moesten letten op hun doen en laten. Men ging uitzien naar bevrijding. Naar de dag van de gehele vrijheid. Verlossing. Zo ziet de gelovige uit naar de verlossing van de macht, de kracht van de zonde. Nu heeft Guido Gezelle gedicht: Het leven is geen vreed' alhier. Geen wapenstilstand vragen. Het leven is: de kruisbanier tot in Gods handen dragen. Strijd en aanvechting zijn de christen niet onbekend. Juist die twee wijzen op de levensondervinding.

De wereld

Jezus heeft het in Zijn prediking over de aanvechting van de wereld die in het boze ligt (1 Joh. 5:19). Satan wordt zelfs door Jezus genoemd de overste van de wereld. Er kan zo'n aanlokkelijke, aantrekkelijke kracht van de wereld uitgaan. Wat kan zij werken op de ogen, de oren, de handen en ook zelfs op het denken, het verlangen, het begeren, het willen en op het doen. Laten de woorden Gods voor ons leven. Ook in het ambtelijke werk. Hebt de wereld niet lief noch hetgeen in de wereld is. De begeerlijkheid van het vlees, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid van het leven. Heeft iemand de wereld lief, de liefde van de Vader is niet in hem. Een combinatieleven kan gezocht worden, maar is in strijd met Gods wil. Die de wil van God doet, blijft in der eeuwigheid (1 Joh. 2:15-17). We behoeven niet geheel in ons isolement te leven. Wel staan in de wereld, maar anders dan de wereld. Geleid door en vervuld met de vreze van de Heere. Laten we als ambtsdragers een voorbeeld en een steun zijn en dan bijzonder in het wijzen op het leven met de Heere en in het wijzen op Wie de Heere is. Hij is alomtegenwoordig en alwetend. De Heere weet door en door hoe de wereld is en waarom en waartoe zij werkt. De Heere kent iedereen. Hij

weet van de leeftijd, het huis en de plaats in het leven. Voor ons is ook Psalm 139 gegeven. Wat heeft een ambtsdrager eenrijke taak met het Woord in de hand en het gebod van God.

De satan

Nu wordt in artikel 3 ook gewezen op het doen van de satan. De satan is de eerste en de grootste vijand. Hij is een vijand die niet veroudert en niet aan kracht verliest. Zijn horen, spreken en doen verminderen niet. Hij blijft zoals hij is tot op de grote dag van Jezus Christus. Naast de aanvechtingen van de wereld zijn er de aanvechtingen van de satan. We dienen er ook aan te denken dat de satan niet één naam, maar zelfs achttien namen heeft en die namen zijn niet slechts aanduidingen, maar werkelijkheden, die in de mensenwereld aanwezig zijn. Zelfs dichtbij in het menselijke hart. Zeer tactisch gaat de satan te werk. Hij weet veel. Gods werk is hem niet onbekend. Het menselijke hart en het dagelijks leven is hem niet vreemd. De Bijbel is voor hem geen gesloten boek. Hij weet hoe hij tot ieder moet komen. Hij weet op de juiste manier te werken en te spreken. Hij weet hoe hij moet komen tot een kerkelijke of onkerkelijke. Hoe hij een gelovige moet benaderen ook met het Woord van God en wat hij zal zeggen of waarop hij niet moet wijzen in geestelijke situatie of levensomstandigheid. Satan werkt niet alleen. Wie geen vreemdeling is van het strijdperk van het leven en het gevecht met Apollyon, gelijk Bunyan het in de christenreis beschrijft, beaamt dit. Soms moet nagezegd worden: mij is zeer bang. Maar

de S.O.S. seinen worden niet tevergeefs opgezonden naar het hemelhof.

God is getrouw

Wat rijk van inhoud is het tweede gedeelte van artikel 3. Beleden wordt: God is getrouw. Getrouw is een onveranderlijke eigenschap van God. Wat uit Zijn lippen is gegaan zal Hij niet veranderen. Hij zal Zijn verbond niet ontheiligen. Hij zal in Zijn getrouwheid niet feilen (Psalm 89: 34 en 35). Wat een troost. Welk een kracht. Van harte wordt beleden: is God de Heere niet getrouw, ik was allang vergaan. Paulus geeft een hart onder de riem op de weg door het leven. De Heere is getrouw, Die u zal versterken en bewaren van de boze, 2 Thess. 3:3. In de belijdenis wordt hier ook op gewezen. Hoe treffend lezen we: God is getrouw, Die in de genade bevestigt en ten einde krachtiglijk bewaart. De geschonken genade wordt bevestigd. De Heere doet het op onderscheiden wijze. Hij gebruikt wat nodig is tot versterking. Woord en sacrament stelt Hij tot zegen. De Heere hoort en verhoort het smeekgebed. Het onderling gesprek werpt zegen af. De Schrift gaat er ons in voor. De Heere is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden. Hij bewaart met kracht tot het einde. Bewaart tot de dag van de eeuwige zaligheid. De dag breekt aan. Een dag van verlossing en eeuwige verbinding. De schapen van 's Heeren weide zullen in eeuwigheid Zijn lof, Zijn eer verbreiden en nu al zingen ze zelfs van geslachte tot geslachte van 's Heeren trouw. Zijn roem en onverwinb're krachten.

M.C. Tanis

Van de redactie

Dankdag

Woensdag 5 november D.V. dankdag voor gewas en arbeid.

Emeritaat ds. R. Kok

Op D.V. zondagmiddag 16 november neemt ds. R. Kok (1946) afscheid van de Chr. Geref. Kerk te Noordeloos vanwege emeritaat.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal over twee weken verschijnen: D.V. dinsdag 18 november 2014.

Kopij graag binnen donderdag 6 november.

AvH

UIT GENADE ZALIG

De Romeinenbrief is een grootse uitwerking van het wonder van Gods vrije genade. Luther werd getroffen door de bekende tekst uit Romeinen 1. Ik wil u ditmaal attenderen op een ander gedeelte, waarin hetzelfde onderwerp ook krachtig wordt benadrukt, namelijk Efeze 2. Ik denk vooral aan de bekende tekst in vers 8: “want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave”.

Het is juist ook een woord, waarop verklaarders uiteen gaan en waar dus blijkt dat er verschillend gedacht wordt over het genadewonder van God. Zulke kernuitspraken liggen onder vuur. In het vorige nummer bleek dat ook uit wat Ds. Tanis aanhaalde over Romeinen 7; eveneens een omstreden hoofdstuk waar door anderen Arminiaanse stellingen zijn betrokken.

De bovengenoemde tekst uit Efeze 2 wordt verschillend gelezen. Ieder is het erover eens dat de zaligheid enkel genade is. Maar Paulus noemt in deze tekst ook het geloof. Naar onze gedachte noemt hij ook het geloof Gods gave. Anderen laten de woorden “het is Gods gave” alleen slaan op de zaligheid en niet op het geloof. Dat is een belangrijk verschil. Je komt heel anders uit als het geloof niet een gave Gods is.

Rond de Reformatie is de grote strijd gestreden om deze thema's. Toen bleek dat de gehele kerk dwaalde inzake het volbrachte werk van Christus. Want het gaat uiteindelijk om Zijn verdienste; de eer van God hangt hiermee samen en hangt hiervan af. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een ieder naar onze eigen weg. Dat is de breuk van de kerk van alle eeuwen. En dat wordt gezegd door de profeet terwijl God ons aller ongerechtigheid op Hém deed aanlopen.

In Efeze 2 wordt helder en krachtig duidelijk wat genade is en dat de zaligheid zelf een vrucht is van vrije genade. De Efeziërs zijn van Gods wege levend gemaakt toen zij dood waren in de zonden en de misdaden. Juist het noemen van de doodstaat maakt duidelijk dat hier geen enkel werk van de mens ter sprake kan komen. De doodsmachten worden in dit hoofdstuk in al hun verschrikking weergegeven. Dood en duivel (de overste van de macht der lucht [2]) houden de mensheid gevangen. Alle mensen zijn kinderen des toorns (3), omdat zij kinderen der ongehoorzaamheid

In Reformatieherdenkingen is het overal weer benadrukt: de goddeloze wordt gerechtvaardigd uit genade, om niet. Hierbij passen de drie sola's: sola gratia, sola fide en sola scriptura. Het zijn onderwerpen die niet genoeg overpeinsd kunnen worden.



(2) zijn. We zijn van nature dood , onbereikbaar voor de roepstemmen van God, maar we wandelen tegelijk met genoeg in de zonden en de misdaden. Daarin zijn we springlevend.

In die onbereikbare situatie van de geestelijke dood stelt de apostel dan het woordje “maar”. Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, heeft ons mede levend gemaakt met Christus. En dit alles kreeg zijn gestalte “ook toen wij dood waren in de misdaden”. Hier worden alle werken van ons, mensen uitgesloten. De zaligheid is voortgevloeid uit het wezen van God. Zijn heerlijke deugden worden hier genoemd. Vanuit die liefde van God is Christus voortgekomen en geopenbaard. We spreken terecht over het werk van Christus, laten we ook de deugden van God inzake de zaligheid niet vergeten. Het woord “levend” gemaakt onderstreept het vrije genadekarakter. Levendgemaakt met Christus, het is nauw verbonden aan Zijn werk. In Zijn opstanding ligt de levendmaking van Gods Kerk. Men heeft deze lijnen helder mogen trekken in de dagen van de Reformatie. In de Roomse kerk was genade verworpen tot een werk van de mens. Althans, bij een uiterlijk zuivere belijdenis werd gesteld dat de mens kon meewerken met deze genade. En die meewerkende mens wilde het kruis van Christus overvleugelen. We moeten ervan uitgaan dat die Roomse motieven telkens weer de kop opsteken. Het zou schokkend zijn als Luther in onze dagen nog eens zou kunnen opstaan. Rome stelde de rechtvaardiging afhankelijk van de heiliging. Eerst een heiligmaking van zondaren en dan pas kunnen zij gerechtvaardigd worden. Zo gingen de werken van de mens vooraf aan de genade in Christus. Dat was precies de desam van de Farizeëen, die ook leefden van de eigen vroomheid. Op die manier worden zondaren gerechtvaardigd die al een zekere mate van vroomheid bereikt hebben. Niet meer de goddeloze, maar de zoekende zondaar krijgt het heil in Christus. Christus is dan gekomen voor hen die met zichzelf beginnen konden en die al een zekere mate van heiligheid hadden bereikt. Zulke mensen kunnen en willen nimmer geloven dat hoeren en tollenaars de zoekende kerkganger voorgaan. De oudste zoon erkent zijn broer niet meer: “deze uw zoon”. Hij verstaat ook niets van de vreugde om zijn terugkeer. Omdat hij dood was in zijn werkheiligheid, in zijn eigengerechtigheid.

Zijn broer was dood in de zonden (“deze Mijn zoon was dood”); hij was dood in een nog ernstiger mate, namelijk in zijn hoogmoedige vroomheid. Hij had zijn leven lang gewerkt. In zijn hart wilde hij ook wel met zijn eigen vrienden vrolijk zijn, maar zijn vader was in zijn ogen zo hard dat hij hem dat nooit gegund had. Daartoe leidt de Roomse zuurdesem van de eigengerechtigheid. Er gaan altijd weer opnieuw maar twee soorten mensen op om te bidden: de een is een Farizeeër, de ander een tollenaar. Als we geen tollenaar zijn geworden, zijn we nog een Farizeeër. En het ergste is dat er uit de mond van Jezus nimmer beloften zijn gehoord voor Farizeeërs. Deze kennis gaf Luther en Calvijn en zo vele anderen de kracht en de moed om het op te nemen tegen een hele wereldkerk. Het is voor Gods volk al een grote les om het te beamen: “Uit genade zijt gij zalig geworden”. Hoe begeren we telkens weer een grond te zoeken in de eigen verdiensten. Dat kan heel aarzelend en fluisterend beginnen: eerst de besnijdenis, daarna Christus, zo zeiden de Galaten.



*De zaligheid is de eerste gave,
het geloof is de tweede gave*

Of de besnijden en Christus; of nog listiger: Christus en de besnijdenis. Vult u het zelf maar in. Alle duisternis van Gods volk komt op uit de dwaalwegen rond het kruis. We denken dat de Heere toch ook eisen stelt en we menen dat er toch een goede gestalte nodig is om Christus te kunnen ontvangen. Het probleem ligt daarin dat dat ook zo is: de Heere stelt eisen, maar deze gaan niet vooraf aan de beloften, maar zij drijven uit tot de genade in Christus. Is dat niet gedurig uw worsteling? Waarmee zal ik de Heere tegenkomen? En hoe makkelijk en snel halen we dan de offerdieren van stal.

De rechtvaardiging van de heilige mens, aldus Rome. Of de rechtvaardiging van de gelovige mens. En met dit te noemen kom ik dan uit bij het tweede wonder in de genoemde tekst: “door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave”. Ook het geloof is Gods gave. De zaligheid is de eerste gave, het geloof is de tweede gave. Wie nog zuiver denkt over het eerste, kan gaan dwalen over het tweede, over het geloof. Het verschil onder de verklaarders is dit: sommigen denken bij Gods gave alleen aan de zaligheid, anderen denken daarbij zowel aan de zaligheid alsook aan het geloof. Dus dan blijft er helemaal niets over voor de zondaar? Ook het geloof niet? U merkt hoe gevoelig dat ligt in onze tijd. Maar het is altijd al zo geweest. Ik denk aan de Arminiaanse lijnen die ook onze dagen beheersen:

u moet geloven. Dat wordt als een drukkende last op de mens gelegd. U moet dit en u moet dat. Dit is het gevaar van een appellerende prediking. Zo'n prediking is niet verkeerd. We mogen en moeten appelleren op krachten van de mens: zijn verstand en zijn begeerten. Werkt uw zaligheid met vrezen en beven. Dat moet ook zo. Maar ook hier slaan we weer makkelijk door. Veler prediking (u moet geloven!) gaat ervan uit dat we dat ook kunnen. Dan kunt u op dit moment, nu, heden uw zaligheid regelen. U moet dan nu tot Jezus komen. Dat is alles. En velen doen dat ook zo.

Maar dit gevaar kan ook verborgen zijn in wat wij noemen, de bevindelijke prediking. U hebt toch eerst een ontdekt hart nodig, u moet toch eerst droefheid over de zonde kennen. Dit is niet zonder meer het gevaar van de bevindelijke prediking. Zo stellig mag ik dat niet zeggen. Juist de rechte bevindelijke prediking is afsnijdend ten aanzien van de werkende mens. Toch zijn wij ook niet ontkomen aan deze verwettelijking van het Evangelie of, zoals het wel gezegd wordt, de vermenging van wet en evangelie.

We komen hier in de buurt van de voorwaardelijke prediking. Het moeilijke is juist dat ook de Heere voorwaarden stelt, die ten volle moeten wegen. Maar deze dienen slechts om er achter te komen dat wij midden in de dood liggen en dat alles rust op Christus en Zijn verdienste. Het is voor ons, dienaren des Woords, moeilijk om dit altijd weer op de juiste wijze voor te stellen. Het is voor de gemeente moeilijk om onderscheidenlijk te luisteren. Preken gebeurt op het scherp van de snede. Vandaar mijn vrees voor Roomse toestanden en denkbelden, ook nu en ook onder ons. Daarom is de luisterhouding naar het Reformatorische erfgoed nodig.

Een sprekend voorbeeld van wat Rome beweegt, kwam dezer dagen duidelijk naar voren. De paus heeft een vorige paus zalig verklaard. Waarom? Een kind was mede door zijn invloed genezen. Voor onze oren onverstaanbare taal. Rome is niet veranderd en kan niet veranderen. Op een ander terrein echter vrees ik dat deze paus wel een andere koers wil varen. De huwelijksmoraal lijkt soepeler te worden. Dat zou ik toch ernstig en gevaarlijk vinden. In ethisch opzicht kan het steun geven als de Roomse kerk Bijbelse normen blijft hanteren. Wereldwijd is dat van betekenis. Het blijkt ook hierin weer: panta rei, alles stroomt.

P. Roos

Vroeger was het beter.



Het gebeurt nogal eens dat ik niet een bepaalde vraag krijg om die te beantwoorden, maar dat men een bepaald onderwerp aanreikt met het verzoek daarover eens iets te schrijven. Zo kreeg ik het verzoek om in te gaan op de nogal eens gehoorde klacht dat we tegenwoordig in zo'n slechte tijd leven en dat het vroeger toch wel anders, zo niet beter was. Het verzoek hield wel een vraag in. Vindt u dat nu ook, was het vroeger beter dan nu, en dan op geestelijk gebied wel te verstaan. Nou, laat ik maar eens proberen wat gedachten hierover op papier te zetten. Ik heb daarvoor nu en in het volgende blad de ruimte nodig.

Eerst wil ik aantonen dat klachten over de tijd zagezegd van alle tijden zijn! Laten we beginnen bij het oudste geschiedenisboek, de bijbel. Van de tijd voor de zondvloed wordt gezegd dat "de boosheid van de mens menigvuldig was op de aarde". En van de tijd der richteren, vele eeuwen later, zegt de bijbel dat een "ieder deed wat recht was in eigen oog". En wat zegt David in zijn dagen? Dit: "Er is niemand die goed doet". Vraag aan Israels profeten eens hun tijd te beschrijven. Vraag het de apostelen. Zij hebben weinig goeds over hun tijd te zeggen.

We nemen een stap naar godzalige predikers uit vervlogen eeuwen en jaren. Herman Witsius (1636-1708) klaagde tegenover koning Willem van Engeland over de "innerlijk blindheid en afkerigheid van de mens". En Jodocus van Lodenstein (1620-1677) dichtte: "Niets dan duister, al de luister die men in de wereld vindt". Wat zei ds. Theodorus van der Groe (1705-1784) in een biddagpreek: "Hoe is het mogelijk dat God onze boosheden en boze gruwelen zo lang heeft kunnen aanzien en ons niet heeft omgekeerd als Sodom en Gomorra!" Lees preken van oude schrijvers en latere schrijvers, allen klagen over geesteloze tijden, zonder uitzondering.

Wat er vroeger mogelijk dan ook beter was, het mensdom heeft in ieder geval altijd uit Adamskinderen bestaan. En dat zijn kinderen die zichzelf en de wereld en niet de Heere zoeken. Waren er vroeger misschien meer bekeerde mensen dan nu? Vanwege sommige uitlatingen krijg je die indruk wel eens. Ik denk aan hetgeen mijn grootvader overkwam toen hij 10 jaar jong was. Hij werd voor zijn gevoel midden in de nacht wakker gemaakt door zijn vader, die hem vertelde zijn kleren aan te trekken en gauw Gods volk op te gaan halen, "want je moeder is in de ruimte gekomen". Hij ging door de straatjes van Urk en zonder aarzelen wist hij ze te vinden en even later zaten zij rond het bed van moeder, die mocht vertellen dat de Heere overgekomen was. De tienjarige Louwe Post wist Gods volk feilloos te vinden.

Ik vraag wel eens op catechisatie: noem eens de namen van een paar kinderen van God? Ik zal u de reactie onthouden. Mijn opa kende ze. Maar de vraag is nu: hoeveel zaten er in dat kamertje rondom moeders bed? Waren dat er 20? Nee.

Nu, 15 dan? Nee. Tien mensen misschien? Nee. Ook geen tien. Onze voorlopige conclusie moet zijn dat het de jaren en eeuwen door altijd een klein kuddeke is geweest, een overblijfsel naar de verkiezing der genade. Al wil ik hiermee niet zeggen dat er in die tijd, het begin van de twintigste eeuw, maar enkele kinderen Gods op Urk woonden.

“En allen zongen mee!
Kun je je dat nu voorstellen?

Of kunnen we zeggen dat mensen, en laten we in eigen land blijven, vroeger over het algemeen ernstiger waren en dat er meer beslag lag? Dat is niet onmogelijk. In vroeger jaren werden de mensen niet zo oud en was de kindersterfte hoog. Er was ook sprake van armoede. Dat kan een mens zijn kleinheid en afhankelijkheid doen beseffen, dat is waar. Je kunt er ernstig door worden, en niet zo oppervlakkig als velen vandaag in en vanwege de welvaart waarin wij leven. Maar is ernstig hetzelfde als bekeerd? Wie de Heere mag vrezen zal een ernst leren kennen die wat dieper gaat dan ernst vanwege bepaalde omstandigheden. Zo kan er onder een preek in de gemeente ook beslag liggen, dat voel je en je kunt er blij om zijn. Maar het gaat toch maar om de vrucht. En als die uitblijft?

Je kunt wat ons land althans betreft wel zeggen dat de mensen vroeger kerkelijker waren dan nu. Toen mijn vader met vele mannen en jongens op het station van Meppel bijeen gedreven werden door de Duitsers, klaar voor transport naar het oosten, kwam de bevolking van Meppel erop af en iemand zette spontaan het lied: Een vaste Burg is onze God in. En allen zongen mee! Kun je je dat nu voorstellen? Er was meer kerkelijkheid inderdaad, meer bekendheid met de bijbel. Ik zie nog de roomse kerk bij ons in de buurt uitkomen: de kerk had stampvol gezeten en alle vrouwen hadden een hoed op. Maar ja. Kun je op grond van deze dingen zeggen dat het vroeger beter was dan nu? Denkt u maar met me mee, goed?

K. Hoefnagel

Halsstarrigheid

Jeremia 7:27 en 28

Ook zult gij al deze woorden tot hen spreken, maar zij zullen naar u niet horen; gij zult wel tot hen roepen, maar zij zullen u niet antwoorden. Daarom zeg tot hen: Dit is het volk dat naar de stem des HEEREN zijns Gods niet hoort en de tucht niet aanneemt; de waarheid is ondergegaan en uitgeroeid van hun mond.



Het is een vaak voorkomende, maar ook een verdrietige zaak dat er meestal niet naar Gods knechten geluisterd wordt. Jeremia ondervond hetzelfde als de profeten die voor hem geweest waren.

Vergeefs spreken

Jeremia moest spreken en roepen tot het volk. Het woordje “ook” geeft aan dat Jeremia op Gods bevel, net als de vorige profeten, zou moeten spreken en roepen. Maar Juda zou niet horen en antwoorden. Er zou geen waarachtige bekering komen. Waarom moest Jeremia toch nog prediken? Om te laten zien dat leraars nooit moeten ophouden met vermanen en bestraffen, wat het resultaat ook zal zijn. Al werpt de prediking van Jeremia geen vrucht af, die prediking is de Heere toch aangenaam. Juda zal niet te verontschuldigen zijn. De weinige godvrezenden in Juda zullen onderwezen worden door de prediking van Jeremia. De jarenlange prediking van Jeremia bracht geen bekering. We lezen in Jeremia 26 dat Jeremia als een landverrader werd beschouwd. Een duidelijk bewijs dat er niet naar zijn prediking geluisterd is.

Veroordelend spreken

Juda wordt veroordelend toegesproken: “Dit is het volk dat naar de stem des HEEREN zijns Gods niet hoort.” Er wordt niet meer over Mijn volk, maar over het volk gesproken. De HEERE erkent Juda niet meer voor Zijn volk. In de oorspronkelijke taal staat een woord dat vaak voor heidense volkeren wordt gebruikt. Juda staat gelijk aan een heidens volk. Juda luisterde niet en nam ook de tucht niet aan. Onderwijs wordt gegeven om wijs te worden. Zulk onderwijs gaat vaak samen met kastijdingen en straffen. Juda verwerpt het onderwijs. Juda werd niet verbeterd door de vermaningen en de bestraffingen. Het is zelfs zo dat de waarheid is ondergegaan en uitgeroeid van hun mond. Tegen de naaste werd de waarheid niet gesproken, maar achterklap en leugen. Tegenover God was er geen oprechtheid, trouw en godzaligheid. De waarheid was vergaan in het hart en in de mond was de waarheid niet te vinden. Er was huichelarij, ontrouw en valsheid tegenover God. Juda wandelde eigen, boze raadslagen na. Juda luisterde naar de leugens van de valse profeten. Bij het brengen van offers ontbrak de ware godzaligheid. Er werd nooit meer gesproken over godzaligheid, over God en over goddelijke zaken. De leugenprofeten en valse leraars brachten de waarheid niet, maar verduisterden de waarheid.

Als Juda in tijden van gevaar beterschap beloofde, werd die belofte zo weer vergeten.

Toepassing

Nu alles tevergeefs is, wordt de taal van de profeet scherper. De Heere beware Nederland ervoor dat de woorden van de tekst ook over ons land zouden worden uitgesproken. Net als Juda heeft Nederland dat verdiend. Geldt het niet van de preken dat er niet gehoord wordt, geldt het niet van het roepen dat er niet geantwoord wordt? In het algemeen spreken Gods knechten wel, maar er wordt niet gehoord. Als zij roepen is het tevergeefs. Wie hoort de ernstige waarschuwingen? Is Nederland niet onbekeerlijk? Geldt het ook van u? Het is een smartelijk verdriet voor Gods knechten dat de prediking tevergeefs is. Er is goddeloosheid, wereldsgezindheid, liefdeloosheid en gebrek aan ijver tot de godsdienst. Van ons moet hetzelfde gezegd worden als van Juda. De meeste preken worden zorgeloos veracht en brengen niet tot bekering. Ook Nederland moet een heidens volk genoemd worden. We lijken meer op heidenen dan op christenen. Nederland is een volk dat de tucht niet aanneemt. We zijn dwazen die de wijsheid en de tucht verachten. Nederland is net als Juda. De waarheid is ondergegaan en uitgeroeid van onze mond. Er is leugen, achterklap en lastering. De beloften die gedaan zijn aan God worden niet gehouden. Er is geen waarheid in het binnenste. Het ontbreekt aan inwendige godzaligheid in het land. Er is leugenachtige schijnheiligheid.

Rampzalig Nederland als God zou zeggen dat het naar Zijn stem niet hoort, de tucht niet aanneemt en dat de waarheid is ten onder gegaan en uitgeroeid. Als de verharding doorgaat, zal het zeker gebeuren.

Zoek dat af te weren. Hoor naar Gods gezanten. Neem de tucht aan, luister naar Gods lessen. Zoek de waarheid te kennen en te ondervinden in uw harten. Jaag naar een inwendige godsdienstigheid, naar Godzaligheid. God heeft lust tot waarheid in het binnenste. Dan zou Gods zegen ons deel zijn. Dan zouden wij een volk zijn wiens God de Heere is.

A. van Heteren

Christus en de Samaritaanse vrouw (2)

Zo verliet Hij Judea, en ging wederom heen naar Galilea.
En Hij moest door Samaria gaan. (Johannes 4, 3-4)



Johannes 4, het hoofdstuk dat we in deze rubriek overdenken, is vol van geestelijk onderwijs. Vorige keer hebben we gehoord, hoe de Heere Jezus enige tijd in Judea is geweest. Daar heeft Hij veel discipelen gemaakt en gedoopt (vers 1-2). Dat is niet onopgemerkt gebleven. Knarsetandend hebben de Farizeeën moeten zien, hoe er ná Johannes de Doper opnieuw een Profeet is opgestaan.

De prediking van deze Profeet oefent grote aantrekkingskracht uit op de scharen. De Farizeeën beseffen het: Dit zal ten koste gaan van ons aanzien bij het volk en onze invloed op de scharen. Ze horen het, schrijft Hutcheson, 'met een vijandig hart en met de bedoeling, Hem kwaad te doen'.

Opgejaagde Vluchteling

Tegen de achtergrond van deze vijandschap is het, dat we in vers 3 lezen: 'Zo verliet Hij Judea en ging wederom heen naar Galilea'. Christus heeft de vijandschap van de Farizeeën in Judea geproefd. En tegelijk weet Hij, dat Zijn ure – om te sterven – nog niet gekomen is. Daarom neemt Hij de wijk in de richting van het noorden van het land, Galilea.

Hutcheson aarzelt niet, om dit verband steeds het woord 'vervolging' te gebruiken. Christus heeft te maken met vervolging. Als een opgejaagde Vluchteling reist Hij door het Joodse land. Wat blijkt hier de waarheid van Christus' eigen woorden: 'De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge' (Mattheüs 8:20). Ook hier ontmoeten we Christus op de lijdensweg.

Dat laatste werpt bijzonder licht op de ontmoeting met de Samaritaanse

vrouw. Die ontmoeting is alleen mogelijk, omdat Christus Zijn ontzaglijk diepe lijdensweg heeft willen gaan. En zo is het nog. Als Christus en een arme zondaar elkaar ontmoeten, dan is elk onderdeel van die ontmoeting en ieder woord dat Christus tot een zondaar spreekt – ook Zijn ontdekkend en armmakend spreken – verdiend door Zijn bitter lijden.

Gehoorzame Knecht

Terwijl Christus in vers 3 als de lijdende Knecht getekend wordt, treedt Hij in vers 4 naar voren als de gehoorzame Knecht. Want vers 4 zegt: 'En Hij moest door Samaria gaan'. Hutcheson geeft een opmerkelijke uitleg van deze woorden.

Allereerst wijst hij er – evenals Calvijn en onze kanttekenaars – op, dat Christus door Samaria heentrok omdat dit de kortste route was van Judea naar Galilea. Wanneer u er voor uzelf een landkaart van Israël in de tijd van het Nieuwe Testament bij neemt, ziet u dat ook.

In de tweede plaats legt Hutcheson grote nadruk op het feit dat Christus dóór Samaria gaat. Als Hij er komt, is Hij er slechts op doorreis. Dat wordt ook duidelijk in de grondtekst. Letterlijk staat daar: En Hij moest door Samaria doorgaan. Met andere woorden: Zijn bezoek aan Samaria draagt slechts een tijdelijk karakter. Maar in die korte tijd draagt Zijn verblijf onder de zegen van de hemel rijke vrucht! En dat in het leven van onwaardigen. Had Christus immers Zijn eigen discipelen niet verboden om in te gaan in enige stad van de Samaritanen (Mattheüs 10:5)?

Gods welbehagen

Maar vooral wijst Hutcheson hier op het welbehagen van God. 'Zolang het

de Heere behaagt, zal het Christus en Zijn volgelingen niet ontbreken aan werk en aan vrucht op dat werk'. Christus 'moest' door Samaria gaan, omdat God de Vader daar werk voor Hem heeft. Omdat daar een vrouw is die nu nog leeft midden in de zonde en in de duisternis. Maar Christus zal die vrouw gaan opzoeken. Om haar te brengen tot de zaligheid. En behalve haar ook nog anderen (vs. 39 en 41).

Nee, dat is niet omdat die vrouw in enig opzicht beter is dan anderen. Als we deze vrouw ontmoeten, blijkt ze een onreine, vijandige en aardsgezinde zondares te zijn. Iemand die vanuit zichzelf geen enkel belang heeft bij het levende water van Gods Geest. Deze vrouw heeft niet naar God gevraagd. Maar God heeft naar haar gevraagd. En haar – niet beter, niet waardiger dan anderen – uitverkoren. Dáárom zoekt Christus haar op. Dáárom moet Christus door Samaria gaan. En daarom wil Hij ook door Samaria gaan. In Zijn opzoekende liefde. En boven alles uit liefde tot Zijn Vader en tot het werk dat Zijn Vader Hem vanuit Zijn welbehagen te doen gegeven heeft (vs. 34).

Als Gods verkiezend welbehagen er nu eens niet was... Dan had Christus niet door Samaria hoeven gaan. Dan had Hij er geen zondares opgezocht. Dan was deze vrouw nooit tot Christus gekomen.

In onze tekst wordt de bron der zaligheid opengelegd: het welbehagen van God. Dat welbehagen predikt: De grootste, hardste, vuilste zondaar kan nog zalig worden bij God vandaan. Dat welbehagen is ook een bron van troost, verwondering en verootmoediging voor de Kerk: 'Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde'!

A.J.T. Ruis

Prof. Baars over gereformeerde prediking

Op Deo volente 6 november spreekt prof. dr. A. Baars uit Woudenberg in Ede voor de THGB over het onderwerp Gereformeerde prediking vandaag. Vragen die aan de orde komen zijn: Wat is de onopgeefbare kern van gereformeerde prediking? Wat is typerend voor de prediking in de gereformeerde reformatie? Hoe is verantwoorde vernieuwing van deze prediking mogelijk? Prof. Baars zal tevens aandacht besteden aan de inbedding van de preek in de eredienst.

De lezing wordt gehouden in het gebouw van de Christelijke Hogeschool Ede, Oude Kerkweg 100, 6717 JS Ede van 19.30 tot 21.30 uur. De kosten bedragen €15,00 per avond (voor echtparen € 20 per avond). Studenten en mensen voor wie de prijs een bezwaar is, hebben op aanvraag vrij toegang. Voor meer informatie/opgave: Transfer Theologie, e-mail: transfer-theologie@che.nl; telefoon: 0318-696323.

Ambtsdragersbijeenkomst

Op D.V. zaterdag 8 november a.s. zal er weer een ambtsdragersbijeenkomst worden gehouden voor (oud) ambtsdragers uit de CGK en HHK. De predikanten ds. P. Roos (CGK Damwoude) en ds. P. C. Hoek (docent Herst. Herv. Seminaire) hopen ieder een inleiding te houden over een onderwerp toegespitst op de ambtelijke paraktijk. Deze ambtsdragersbijeenkomst, waarvoor een ieder hartelijk wordt uitgenodigd, zal worden gehouden van 10.00 tot 13.00 uur in het kerkgebouw van de Hersteld Hervormde Gemeente, Sigmondstraat 1 te Wekendam.

*Dezelfde dingen aan u te schrijven is mij niet verdrietig, en het is u zeker.
Filippenzen 3 vers 1b*

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde kerk te Middelharnis deelt met dankbaarheid mee dat onze emeritus-predikant

ds. P. den Butter

28 oktober jl. zijn 50-jarig ambtsjubileum als dienaar des Woords mocht gedenken.

Met voornoemde tekst heeft ds. Den Butter destijds voor de tweede maal intrede gedaan in onze gemeente. Met dankbaarheid denken wij terug aan beide perioden (1982-1988 en 1996-2005) dat hij onze gemeente diende als predikant. De gedegen Woordverkondiging blijft in dierbare herinnering.

De Heere zegene ds. en mevr. Den Butter met hun familie.

Namens kerkenraad en gemeente

*ds. G.R. Procee, preses
A.J. Versluis, scriba*

Een roep uit Malawi

Help de allerarmsten!

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church in Malawi.

Timotheos investeert in:

- Onderwijs
- Wezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie



Timotheos

Adopteer: - student € 20,- p/maand
- (wees)kind € 12,50 p/maand
- groep kleuters € 10,- p/maand

Meld u aan als donateur en schenk een gift.

banknr. NL57RABO01614.85.502 t.n.v. Stichting Timotheos, info@timotheos.nl

www.timotheos.nl

Comité van aanbeveling: mevr. S.M. Aleman-van Herpen | ds. A.T. van Andel |
prof. dr. A. Baars | ds. G. Beens | ds. J. van Belzen | dr. R. Bisschop | ds. J.G. Blom |
ds. J. den Boer | ds. A.J. Britstra | drs. T. Dorresteyn, huisarts te Ederveen |
dr. W. Fieret | ds. E. Hakvoort | prof. dr. W.J. op 't Hof | ds. A.C. Uitslag |
ds. K. Veldman | ds. A. Vlietstra | mr. L. Vogelaar

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 17,50 per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 17,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

ReVOKE
Reformatische
Vereniging van Omgewild
Kinderen (V.O.K.)

Uitnodiging

Alle echtparen die tot de doelgroep behoren, worden hartelijk uitgenodigd om deel te nemen aan onze bijeenkomst op D.V. zaterdag 15 november 2014 in de Chr. Geref. Kerk Beth-El, Kerkbuurt 72 te Sliedrecht (parkeren Gantelweg). Aanvang 14.45 uur.

notaris mr. J. Wolterink en ds. A.A. Egas
zullen een inleiding houden over:

'Onze tijdelijke en eeuwige erfenis'

Voor informatie en aanmelden zie onze website, aanmelden@revoke.nl of bel (0184) 64 22 53.

www.revoke.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenis

0172 - 21 21 22



VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenis

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Dringende oproep Calvijn Seminarie!



Voor het nieuwe studiejaar is er grote behoefte aan studiemateriaal voor een verantwoorde toerusting van voorgangers.

Help hen met een gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China
Dank u.



Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

愛之神 GEEF

voor Christelijk (vervolg)onderwijs in China

Helpt u mee om te voorzien in de grote behoefte aan christelijk onderwijs? Dit kan mede dankzij uw hulp.
Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: NL56 RABO 0347 3760 29 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

 **HUDSON TAYLOR**
Stichting Bijbelse Hulpverlening China
WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

